Følsom skolerenovering:

Tænk, at vi kunne bygge så godt for 75 år siden

Efter årtiers fejlslagne ombygninger er Lundehusskolen i Emdrup genopstået fra de døde.

Lundehusskolen

★★★★★☆

Arkitekt: Poul Holsøe. Byggeår: 1943. Renovering: Skolebyggefællesskabet TRUST. Kunstnerisk konsulent: Malene Bach. Landskab: GHB (LYTT). Adresse: Lersø Parkallé 152, 2100 København Ø

Af Holger Dahl htda@berlingske.dk

Emdrup Skole, der i dag hedder Lundehusskolen, var og er et stykke eksemplarisk »funkis-light« arkitektur. I røde, blødstrøgne tegl og med en rumlig disponering, der selv i dag fremtræder helt igennem logisk, ukompliceret og klar.

I mange år havde ingen i kommunen blik for skolens arkitektoniske kvaliteter, som derfor fik lov til at forfalde, og mest af alt blev den ombygget og »forbedret« efter tidens modeluner - helt uden sans for de rumlige og stoflige kvaliteter, skolen var født med.

Mere følsom renovering

Heldigvis er der kommet nye boller på suppen nu. Den generelle sparsommelighed, der har ramt skolevæsenet, har fået Københavns Kommune til at tænke langt mere på genanvendelse og renovering end på nybyggeri, og nu er turen kommet til Lundehusskolen, som i sin tid blev tegnet af Poul Holsøe.

Holsøe, der levede fra 1873 til 1966, er i dag stort set glemt af alle andre mennesker end arkitekter med en særlig interesse for historisk arkitektur.

Holsøe, der altså blev en meget gammel mand, var en højtprofileret arkitekt i sin samtid, og hans mange værker (bl.a. Den Hvide Kødby) viser, hvordan den danske nyklassicisme fuldstændig smidigt gik over i en slags mainstream-funkis, der er et af den danske arkitekturhistories stærkeste elementer.

Holsøe var ikke polemiker eller manifestmager - han var bare en dygtig arkitekt, og helt som de fleste andre i sin generation fulgte han strømmen og strømningerne.

Han studerede på Kunstakademiets Arkitektskole under Ferdinand Meldahl. Man skulle altså tro, at han ville udvikle sig til en ganske jævn historicistisk arkitekt som sin læremester, men allerede som ung kastede han sin kærlighed på bedre byggeskik-bevægelsen og senere på den stramme og idealistisk orienterede nyklassicisme.

Han blev stadsarkitekt i København i 1925, men havde på det tidspunkt allerede arbejdet længe for sin forgænger, Hans Wright. Dengang tegnede stadsarkitekten byens skoler, og det er da også især med sine skolebyggerier, Holsøe påkalder sig interesse.

Hans sidste værk som stadsarkitekt blev den skole, som i dag hedder Lundehusskolen. Den blev til, da Holsøe var tæt på de 70 år. Men dengang kunne man godt udvikle sig kunstnerisk helt frem til den tvungne pension, og Holsøe så skolen blive færdig i 1943, samme år som han gik ind i sit velfortjente otium.

Et fremragende resultat

For nylig har den fredede Skolen ved Sundet fået en gedigen overhaling, og nu er turen så kommet til den bevaringsværdige Lundehusskolen, og lad det være sagt med det samme: Det er der kommet et ganske fremragende re-

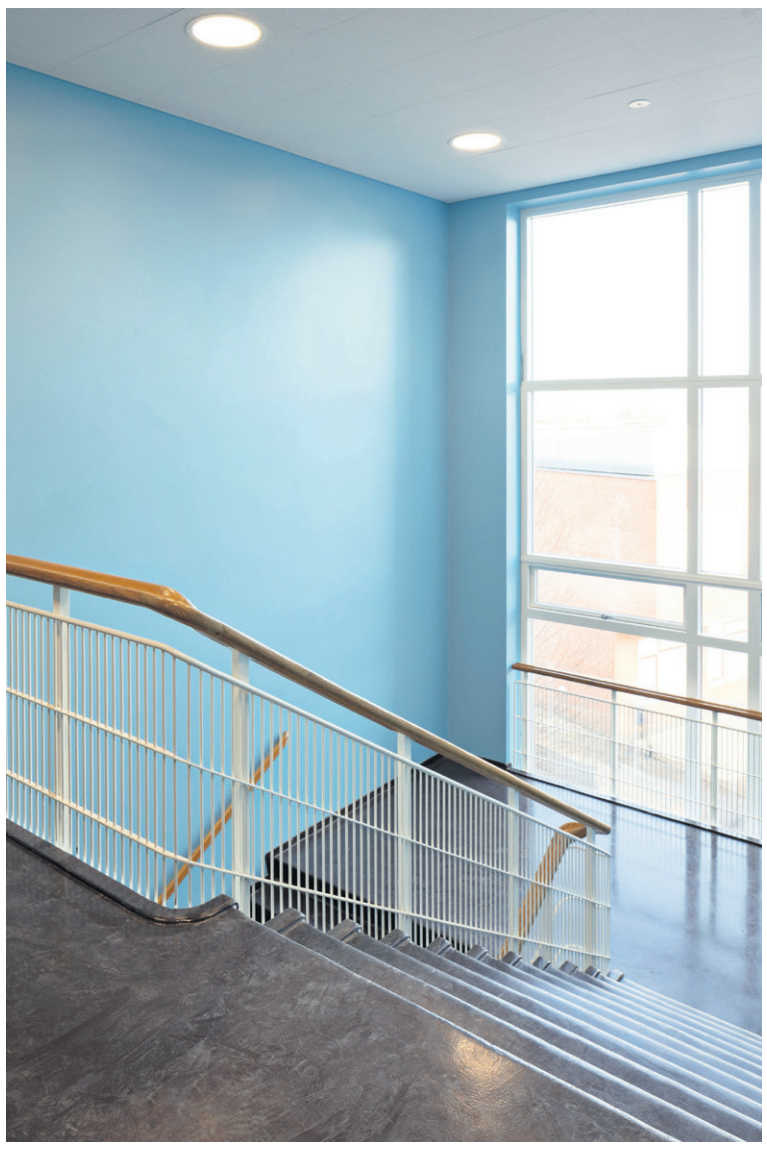

Trapperummene er farvedifferentierede, men indgår alle som elementer i den samlede oplevelse. Foto: STAMERS KONTOR

Aulaen, der før var skolens mest upopulære rum, er nu genopstået som en venlig farvesymfoni og et stykke levende arkitekturhistorie. Foto: STAMERS KONTOR

sultat ud af. Skolen er blevet befriet for årtiers fejlslagne ombygninger og står i dag lige så klar og venlig som i 1943, da den åbnede. Det er en smule deprimerende endnu engang at se, hvor godt vi byggede helt almindelige ting for 75 år siden. På den front er det gået tilbage for civilisationen, må man sige.

Det er det københavnske skolebyggefællesskab TRUST, der har stået for renoveringen. Samarbejdet som blandt mange andre aktører har haft arkitektdeltagelse af Kant og Nøhr & Sigsgaard, har i de seneste fire år haft den overordnede skolebygningskontrakt i København.

Da rammeaftalen blev indgået, frygtede alle, at det ville gå ud over kvaliteten, men med Lundehusskolen som eksempel må alle bekymringer være gjort til skamme. Resultatet er overbevisende og er egentlig opnået ved ganske simple greb og klassiske dyder i forening.

Det helt store scoop

Ombygningens helt store scoop er, at projektgruppen fra starten tilknyttede kunstneren og farvemesteren Malene Bach. Hun har med fintmærkende følsomhed skabt en helt nutidig, men også klassisk og tidsrigtig farvepalet til byggeriet, som med hendes indsats er blevet en stor og omfavnende farveoplevelse. Et 360 graders maleri, som enhver farveforvirret parcelhusejer burde få lov til at bevæge sig rundt i for at lære.

Ud over farvesætningen har arkitekternes arbejde i første omgang drejet sig om at rydde op. Udenfor er et uheldigt toilethus og en række dumme skurbygninger langs skolegårdens lave kantlænger blevet fjernet.

Desuden er foyeren blevet ført tilbage til sin oprindelige form, hvor børnene om morgenen mødtes af et blødt, krumt, rumligt fordelingselement, der både fungerede som skulptur og som en venlig, modtagende dynamisk form, der umærkeligt slusede de læringshungrige krigsbørn ind til herlighederne på den anden side.

Skolens hovedbygning bestod og består af en enkelt treetagers stang i rød tegl. Vinkelret på den, forskudt fra midten, ligger to andre længer, som mellem sig skaber en stor aula.

Arkitekturens grundlæggende klarhed er blevet genskabt af den arkitektoniske oprydning og den brillante farvesætning. Det svagt grønne armerede glas i de oprindelige trærammer mellem skolens forskellige sektioner virker uendeligt raffineret i samspil med Malene Bachs afdæmpede og perfekt afstemte farver.

En »show stopper«

Aulaen er gået fra at være skolens mindst populære rum til i dag at stå som en måbefremkaldende »show stopper«. Det indskudte flygelformede dæk (der i øvrigt stadig har de originale trælameller som værn), virker som et meget ekspressivt skulpturelt element, men er også fordelingsrum for klasseværelserne i de to sidelængder. De høje nordvendte vinduer er blevet genskabt i en energirigtig inkarnation, men står med nye gardiner både koloristisk og arkitektonisk fuldstændig overbevisende.

Malene Bach har indlagt nogle farvede felter på væggene. De forholder sig til de synlige tagspærs takt og geometri, men er hverken konstruktivt eller dekorativt betingede. Det kunne udløse en bøde fra designpolitiet, men er i dette tilfælde så sikkert gjort, at bødeforlægget frafaldes. Hensigten med felterne er at bryde hallens skala ned og samtidig at hæve den til et værk, der på en måde er større end sig selv.

Det er ganske eventyrligt, og aulaen, der som resten af skolen har sit originale gulv intakt, står nu og præsenterer sig som det næste oplagte filmset, hvis nogen skal genskabe 1940erne.

> »Arkitekturens grundlæggende klarhed er blevet genskabt af den arkitektoniske oprydning og den brillante farvesætning.«

En gennemført oprydning

Fornøjelsen fortsætter rundt i hele den gamle skole, der opleves som helt nutidig, selvom arkitekterne ikke har gjort meget andet end at skrælle årtiers misforståede »forbedringer« af. Især skolekøkkenet er med sit gennemførte, afdæmpede farvemesterskab et besøg værd. Ikke underligt, at hele projektet for et par måneder siden blev præmieret med Danske Malermestres Farvepris.Skolegården er blevet nyindrettet af GHB Landskab (der i mellemtiden har skiftet navn til LYTT), og det er gjort helt i nutidens aktivistiske ånd med legelandskaber, slyngede bakker og stier gennem densifalt-flader. Det hele virker lidt overgearet på mig, men jeg er ikke i målgruppen, og børnene legede livligt, da jeg var forbi, så jeg vil undlade at kritisere løsningerne.

Lundehusskolen er også specialskole for elever med særlige læringsudfordringer, og renoveringen har skabt nogle dedikerede undervisningsområder til denne elevgruppe.

De er indrettet i den tidligere gymnastiksal, og selvom formålet er nobelt, må man desværre sige, at arkitekternes hånd ikke har været helt så heldig her. Rummene virker unødigt komplekse og beklumrede, og man savner den klarhed og ro, der kendetegner hele resten af skolen.

Det er lidt ærgerligt, men det trækker ikke meget ned, for med renoveringen af Lundehusskolen har kvarterets beboere fået en smuk og venlig skole tilbage.
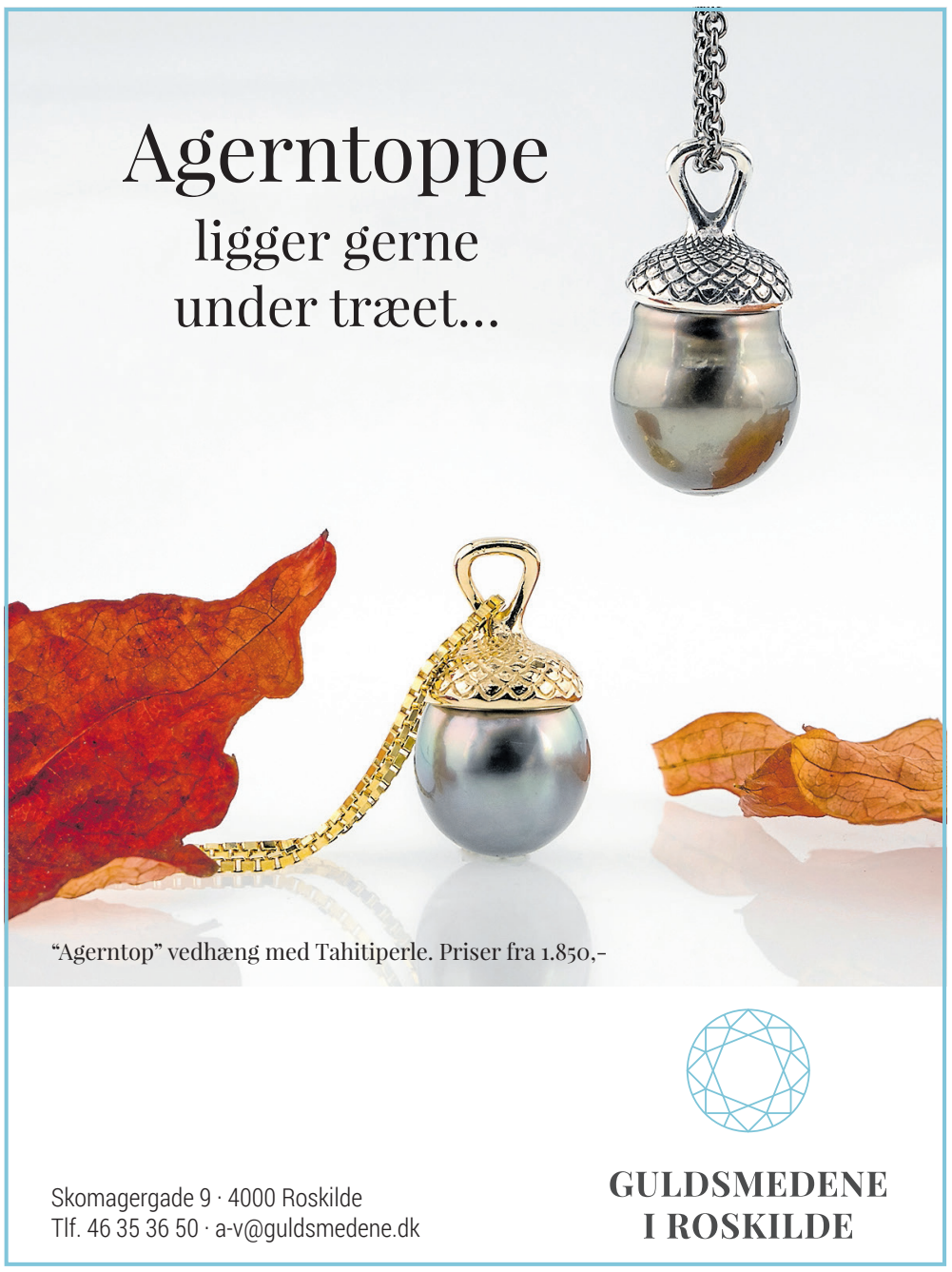
En skole, der samtidig er den bedste reklame for klassiske arkitektoniske dyder.